

Najstarsi i najdawniejsi Prezybipospolitej pogrzebani w kasielku nigdyś jezuitów dziś ewangelickim w Kaliszu.

W roku 1603 Józef Stanisław Stanisławski, arcybiskup gnieźnienki, fundator kapelista i kaliskiego kollegium jezuitów. W presbiterium kapelnicem po stronie lewej, przechowany został do dzisiaj wspaniały pomnik zmarłego duchownego, w stylu doryczkim w czarnym i rózowym marmurze wykonany.

Ma ble czarnym przyozdobianym po bokach kolumnami, u stóp alabastrowego krzyża wyobrażany jest w płaskorzeźbie z rózowego marmuru Józef Stanisław w stroju pontyfikalnym, w postaci biegącej, w żałobnych reformach.

Zapomnienie pomnika stanowią tacy eleganckie statuy, pomiędzy zas ornamentacyją umieszczonej jest herb Stanisławich Junosza oraz herby kapituły gnieźnieńskiej (tacy lata) których nagrobek ten zawsze fundatorem w roku 1661 uznawana.

Mapis na pomniku jech np.:

D. O. M.

Gratiae - / dictati - Memoriae

Stanislae a Stanislaw

Achiepiscopi Gnesnensi, Legato Nato Regni Poloniae

Primati et primo principe

E vetusta et clarissima illustrium bella pacemque
Vitorum, meritis et honoribus amplissimis Stanis-
ławiana familia, post conservatam tribus fune-
bris intertegnis, regum et civium salutem vindica-
tam religianem, pacem et tranquillitatem sta-
bilitatem, Rempub. consilio et auxilio auctam
patriam exornatam, merita quangua in
omnem sed maxime nobilitam nobilem

juventudem Collegiis, Barso, Seminariis aug-
ustae exedificatis probata VII. Capitulum, eiusdem
Ecclesiae Metropolit. Gnesnen. sanctissimo de-
functo semperernae in Benefactoris nomens
pietatis et veneracionis monumentum hoc
in templo ipsius munificentia honoris divino
et utilitatis animatum suae quiete exalta-
to depositum. A morte desideratissimi prin-
cipis anno 8 a mundo salute 1611. Obiit anno
~~XVII~~ Domini M.DCIII die 8 Junie aetatis
anno LXXXIII, Episcopatum Cujaviensi XVIII
annis Archiepiscopatum Gnesnensem XII
administravit.

W roku 1614 Najmierz Januszynski, rycerz hufca hetmana Łot-
kiewskiego

- " 1621 Jan herbu Lis Biskupski, cześnik sieradzki;
" — Mikołaj herbu Ostoya Szyszkoński, podkomorzy wieluński;
" 1623 Mikołaj herbu Lis Biskupski, cześnik sieradzki,
" " Jakub Szaprotki, chorąży
" 1628 Jan herbu Galica Radziwiłłowski, krajczy królew-
ski, starosta oddanowski; — posiada wrazie ko-
ścielnej do dzisiaj istniejącej pammik z czasnego
matnura.
" 1633 Krysztof herbu Łodzia Czarniecki, starosta
Żywiecki,ojciec hetmana Stefana Czarnieckiego
(posiadał niegdyś pammik w Kaszczole dzis niesie istniejący)
" 1645 Jakub Gądkowski, chorąży kaliski;
" 1678 Lukasz Mycielski, konarzysz paucowy,
Adam Butkowksi, miecznik kaliski;
Rogalinski, kasztelan
" 1684 Andżey ze Smardzewic Łałski, rotmistrz
" 1695 Maciej Konstanty herbu Brog Kaliszowski, pi-
sarz ziemiński sieradzki,

Po prawej stronie poestyfikum, przy wejściu do zakrystii, znajduje się pomnik w kształcie okalnej tablicy wypukłej, z marmuru czarnego, zdobiony ornamentacją z napisem polskim, iż nagrobek ten uzniesiony został przez Helenę z Zaleskich Krzysztofową, starającą się nadzorować w dawid pamięci pochowanych w grocie tym zmarłych: wóznej wymienianych Andrzeja Zaleskiego i Marii Naliszowskiego, oraz Agnuty z Czarny Małoskiej, (primo voto Andrzeja Zaleskiej) w żonitce jej filiastriki, siostrzenicy hetmana Stefana Czarnieckiego, zmarłej 1703 roku - Józefa Zaleskiego i Krystyny Naliszowskiej ~~i Heleny~~ córki Macieja i Heleny z Zaleskich.

Na ostabim rozbiorze kraju i przejęcia Kalisza pod rędy pruskie, kościół po-jezuicki przeszedł na własność kaliskiej gminy ewangelicko-augsburskiej, na mocy bulli papieża Piusa VI (Girolama Angelo Ottachi) z dnia 25 lipca 1797 roku - ekskrytury swiętyni dopuścił duchesny arcybiskups gnieźnieński Ignacy Krasicki, z jego też zlecenia założki zmarłych w przedgrabach kościoła po-jezuickiego pogrzebanych, Tymie z trumny fundatora kościoła, prymasa Stanisława Kostki Potockiego, przeniesione zostały do podziemiemi ~~kościoła~~ katedry kaliskiej. (Monografia Kalisza - str. 92)

